

KOTIMAA

Vanhat nurkat kuntoon

PERINNEKORJAUS: Ympäristökeskuksen hanke pyrkii kunnostamaan arvokkaita kohteita.

KITEE

Hanneliina Kojo

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen Nurkat kuntoon -hanke kunnostaa arvokkaita rakennuksia perinteisillä korjausmenetelmillä ja materiaaleilla.

Kohteina on myös perinnetalouksia sekä piha- ja kyläraitteja, joiden kunnostus toteutetaan ympäristö- ja luonnonhoitotöinä. Ympäristökeskus on valinnut pääasiassa yleishyödyllisiä kohteita, joissa paikalliset yhdistykset ovat valmiita maksamaan materiaalit. Ympäristökeskus maksaa tukityöllistettyjen palkat.

– Meidän roolimme on saattaa kohde uusille urille ja innostaa paikalliset ihmiset vaalimaan rakennusten kuntoa myös tulevaisuudessa. Tavoitteena on myös korjausrakentamisesta kiinnostuneiden ammattimiesten työllistyminen, projektikoordinaattori **Jussi Tuovinen** selvittää.

Nurkat kuntoon on jatkoa Rakennusperintö kunniaan -hankkeelle.

Entisenlaiset ikkunoiden vuorilaudat

Yksi kohteista on Kiteen Heinoniemen maamiesseurantalo Kotipirtti. Varsinaista perinnekorjausta siellä on vähän, sillä rakennus on osoittautunut hyväkuntoiseksi eikä esimerkiksi hirsä ole juuri tarvinnut vaihtaa.

– Tämä on terve talo, joka seisoo korkeiden kivitolppien päällä. Katto on ehjä, ja räystäät tarpeeksi pitkät, kohteen työmaavastaavana toimiva **Timo Kontkanen** Perinnekorjaus Puutimosta kuvailee.

Kotipirtistä on korjattu yläpohjan lahovauriot, laitettu sinne vanhojen eristeiden lisäksi selluvillaa ja kunnostettu wc-tilat, jotka olivat lahonneet ja kylmät. Tekeillä on parhaillaan koristeelliset ikkunoiden vuorilaudat, jollaiset talossa on aiemmin ollut ja joiden mallikappaleita löytyi vielä varastosta. Myös ulkopaneloinnin lahonneet kohdat kunnostetaan.

Heinoniemellä rakennusmiehinä ovat **Pentti Hirvonen**, **Arto Jumppanen** ja **Mauri Valonen**. Kaikilla on kokemusta uudisrakentamisesta, ja Hirvosella ja Valosella lisäksi perinnerakentamisesta.

– Aina oppii uutta, jokaisessa hommassa joka päivä jotain, Hirvonen ynnää.

Kotipirtin kunnostus alkoi

Kaija Makkonen ja Timo Kontkanen mallaavat varastosta löytynyttä ikkunan vuorilautaa Heinoniemen maamiesseurantalon pihalla.

KUVA: HANNELIINA KOJO

maaliskuun alussa, ja se kestää pari kolme kuukautta. Sen jälkeen rakennusmiehet siirtyvät seuraavaan kohteeseen. Maamiesseuran kustannusarvio on 8 000 euroa, joka sisältää materiaalit lukuun ottamatta sähkö- ja lvi-tarvikkeita. Kohteen koko budjetti on 35 000 euroa.

Talkoilla jatketaan eteenpäin

Maamiesseuran sihteeri **Kaija Makkonen** ja johtokunnan jäsen **Leo Karppanen** ovat tyytyväisiä Kotipirtin kunnan kohentumiseen.

– Tämä on ainoa kokoontumispaikka kylällä tällä hetkellä. Jokaikainen pitää tärkeänä kunnostusta, ja kun kuulumme pääsystä mukaan hankkeeseen, iloitsivat siitä kaikki heinoniemeläiset, Karppanen kertoo.

Rakennuksen arvon Karppanen ja Makkonen ovat tienneet jo

ennen hanketta, ja ikkunoiden vuorilautoja on ihailtu.

– Mielessä on ollut laittaa samanlaiset takaisin, mutta ei kukaan sellaista olisi jaksanut talkootyönä tehdä, Karppanen selvittää.

Talkoita talossa on kuitenkin tehty, kuten paneelointia sisäseinäin, ja talkoilla on tarkoitus jatkaa. Tilikaton pesu ja kunnostus tilataan ammattilaiselta, mutta maalaushommia jäänee kyläläisten tehtäväksi. Kaikki eivät ehdi tosin talkoisiin.

– Saamme lahjoituksena maaleja Kiteen tapetti ja maalaustyöitä. Yrityksen omistaja **Tuomo Toropainen** on Heinoniemeltä kotoisin, ja hän pitää tärkeänä maamiesseurantalon kunnostamista, Makkonen kiittelee. Maamiesseurantalo on rakennettu 1937. Sen hirret on tuotu Rääkkylän Oravilahdesta, jossa ne ovat olleet Kotilaisen talon saliosana.

Kohteita myös Kesälahdella, Lieksassa ja Enossa

Hanneliina Kojo

Nurkat kuntoon -hanke kunnostaa rakennuksia, rakenteita ja perinnetalouksia, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaita.

Nyt työn alla ovat Kesälahden Totkunniemessä sijaitseva Kainulan vanha päärakennus ja yli satavuotias vierasvenesaluri Lieksan Vuonislahdessa.

Enossa kunnostetaan Ukkolan sahan Konttorinmäentien vanhoja rakennuksia ja perinnetalouksia.

Kiteellä työryhmä siirtynee kesäkuussa kunnostamaan Puhoksen rantamakasiineja.

Tällä hetkellä eri puolilla maakuntaa työskentelee kaksikymmentä henkeä. Kohteiden kunnostus voidaan toteuttaa yrittäjävetoisena tai siten, että vetäjät ovat työsuhteessa ympäristökeskukseen.

Yhteistyösopimus voidaan tehdä myös kuntien teknisten toimien tai kyläseurojen kanssa. Hankkeen budjetti on 350 000 euroa. Se rahoitetaan EU:n tavoite 1 -ohjelmasta Pohjois-Karjalan TE-keskuksen myöntämällä ESR-rahoituksella ja TE-keskuksen tukityöllistämistävaroilla.

Hanke kestää tämän vuoden loppuun, mutta se todennäköisesti jatkuu ensi vuonna.

(Budjetoitua summaa ei ollut käytetty kokonaan vuonna 2007, silloin suunniteltua kattoremonttia ei toteutettu)